

blev fra Midten af August meget ustadigt med hyppig Regn, Taage og Storm, der ofte gjorde stort Afbræk i vort Arbejde.

Den 14de September droge vi fra Ilua nord paa for at undersøge den søndre Sermilikfjord. Saa vel her som

i Iluafjorden findes flere større Ruingrupper fra Nordboernes Tid; men de ere alle slet bevarede. Den 18de Oktober sejlede vi fra Grønland og kom den 13de November velbeholdne til Kjøbenhavn.

Matteuccis og Massaris Rejse i Afrika,

Meddelelse fra Venezia af Ed. Erslev.

Iblandt det tiltrækkende, som foregaar ved en videnskabelig Kongres, er ogsaa det, at man kommer sammen med en Del Mennesker, som man kjender af deres Arbejder. I vore Dage, hvor saa uendelig mange give sig af med geografiske Undersøgelser, og hvor saa mange have vundet et stort Navn paa dette Omraade, er det en Selvfølge, at en Kongres som den nys afholdte i Venezia havde samlet en Mængde navnkundige Folk, og der er kun faa af vor Videnskabs Stormænd i Nutiden, som, forudsat, at de ikke vare paa Rejser i fjærne Lande, havde undladt at give Møde paa Kongressen. Uheldigvis blev der ikke offentliggjort nogen Medlemsliste, og man maatte derfor ved Lejlighed skaffe sig Underretning om, hvem der var til Stede. Imellem de navnkundige rejsende fandtes Lesseps, d'Abbadie, Crevaux, Revoil, Soleillet, Nachtigal, Rohlf, Schweinfurth, Schleinitz, Reiss, Stübel, Lenz, Kreitner, Torell, Versteeg, van Hasselt, Türr, Hunfalvy, Vambéry, J. Ball, Burton, Cameron, Sir H. Layard, Serpa Pinto, Mahmud Bej, Moyano, Daly, Thuillier, Wheeler, Baird o. m. a. Man fortalte, at Medlemstallet var nær 1000, og heriblandt var der omtrent 40 Franskmand, 40 Tyskere, 35 Østrig-Ungarere, 20 Russere, 15 Hollændere, 15 Belgiere o. s. v.; af Ikke-Italienerne var der vel i alt 200.

I Sammenligning med tidligere Tider har Italien nu til Dags for Geografiens Vedkommende kun faa Navne at opvise og da først og fremmest Oldingen, Kommandør *Negri*, der ikke alene har den Fortjeneste at have stiftet det geografiske Selskab i Rom, som stod i Spidsen for Kongressen, men ogsaa har arbejdet meget for Italiens Enhed. Paa en Udflugt til Padova saa man ret, hvor megen Pris Italienerne sætte paa ham; de Bifaldsklap, hvormed han hilsedes under og efter sin Tale i Universitetets Festsal, vilde nemlig ingen Ende tage. -- I Udstillingen fandtes der et stort Fotografi, omgivet af en Sørgekrans; det var Billedet af Italieneren Doktor *Matteucci*, der tilligemed Marineløjtnant *Massari* har fore-

taget en Rejse tværs igjennem Afrika. Efter at de lykkelig vare komne tilbage til England, døde *Matteucci* paa Grund af Anstrængelserne af Feber.

Imedens Udstillingen var storartet, havde Styrelsen for Kongressen ikke lagt synderlig Vægt paa, at der paa de almindelige Møder foredroges noget, som havde særlig Betydning. At der derimod i Sektionerne er fremkommet meget af Vigtighed, maa vel regnes for utvivlsomt; men herom kan man som Enkeltmand vanskelig referere, da de 8 Sektioner arbejdede paa samme Tid, og da der ikke under Kongressen trykkedes Referater derom. Paa et af de almindelige Møder gav *Massari* en Rejseskildring, der frembyder et og andet af Interesse.

Matteucci er født i Bologna 1850 og studerede Medicin i Rom; 1876 ledsagede han *Gessi* til den øvre Nil, og senere rejste han i Abessinien. *Massari* fødtes 1854 i Neapel og har Ansættelse i den italienske Marine; han er en vakker ung Mand, der ligesom alle Italienerne har Ordet i sin Magt og ret forstaar at trække Tilhørerne med sig. Da Fyrst *Giovanni Battista Borghese*, der ikke alene er meget rig, men ogsaa har stor Kjærlighed til geografiske Studier, besluttede at foretage en Rejse fra Ægypten vester paa, tilbød han det geografiske Selskab i Rom at ville betale Udgifterne til en Expedition, ligesom han ogsaa selv vilde deltage i den; til Ledsagere valgte han *Matteucci* og *Massari*. Den 5te Marts 1880 forlod Expeditionen Suakim ved det røde Hav og drog saa igjennem det ægyptiske Sudan, Dar Fur og Vadaj; i det sidste Land forlod *Borghese* Expeditionen, og han kom lykkelig tilbage til Italien. *Matteucci* og *Massari* gik derimod videre til Bagirmi, Bornu, Kano og Nupé og kom endelig den 8de Juni 1881 til Nigerens Delta. De have saaledes rejst tværs igjennem Afrika fra Ægypten til Guineabugten, og de have gjenne-
nemskaaet „det mørke Fastland“ i Egne, som til Dato ikke have været betraadte af nogen Evropæers Fod. De rejsende havde dog næppe naaet Liverpool den 6te Av-

gust 1881, før Matteucci blev hæftig syg, og allerede den 8de August døde han i London. De jordiske Levninger af ham førtes til hans Fødeby, og han blev her under almindelig Deltagelse jordfæstet paa Byens Regning.

Massari talte i sit Foredrag med stor Sympathi om sin afdøde Rejsefælles fortrinlige Egenskaber, og han beklagede dernæst, at Expeditionen ikke havde kunnet faa megen Nytte af de forskellige Instrumenter, som den havde med sig. Ligesom det flere Gange hændte Livingstone, regnede man nemlig alle Steder de rejsende som Troldmænd. Paa lignende Maade gik det med Optegnelserne; thi de rejsende maatte enten skrive om Natten, eller ogsaa maatte de skjule sig inde i det høje Græs, naar de vilde optegne noget. Massari har imidlertid dog optaget saa mange astronomiske Bestemmelser, at han har kunnet afsætte Rejseruten paa et Kaart. Lige til Vadaj fulgte de med en Karavane, men senere rejste de alene og uden Vaaben, da Indbyggerne mente, at de vare Udsendinger fra Ægypten. Overalt talte man i de stærkeste Ord imod Ægyptens Opræden, og efter Massaris Mening er der ikke andet at gjøre, end at de evropæiske Magter maa tage sig af Sagerne. I Kordofan er Landet en Ørken, og Hovedstaden deri, El Obeid, er næsten uden Mennesker; store Strækninger, der før vare blomstrende Marker, danne nu usunde Sumpe, og Indbyggerne vandre ud eller dø af Hunger. Den samme Skæbne venter de nærliggende Egne, der ogsaa ere Skattelande til Ægypten, og der paalægges Indbyggerne saa mange og saa uretfærdige Skatter, at man faar det Indtryk, som om Ægypterne ere en organiseret Røverbande. Bornu er ret civiliseret og driver vigtig Handel; til Hovedstaden Kuka, der regnes at have 50,000 Indbyggere, kommer der undertiden Karavaner paa 1000 Kameler. I denne By hersker der en vis Luxus, og Dragterne ere rige; man betaler ogsaa mangan Gang store Summer for Smaating, naar de kun ere paa Moden. Massari saa, at der blev

betalt 50.000 Frank for en meget smuk Cirkasserinde. Om Dagen og tidlig paa Aftenen vrimle Gaderne af Mennesker; men om Natten ere de mennesketomme, og de gjenlyde da af Hyæners og Sjakalers Tuden.

Imedens de rejsende før at undgaa Nysgjerrigheden i Kuka havde klædt sig i Landets Dragt, kunde de af gode Grunde ikke gjøre dette i Nupé, et lille Kongerige, der staar i Forbindelse med Engelskmændene. Indbyggerne dér gaa nemlig helt nøgne, og kun Kvinderne have en Metalkjæde om Halsen og en anden om Lænderne. I Nupé hersker der meget Barbari, og de rejsende saa en Slave, der var bleven halv opædt af Gribbe; med Livsfare reddede de flere andre Slaver fra at friste en lignende Skæbne. Et andet Sted bleve 400 Mennesker paa én Dag hængte op paa Dørene.

Da Expeditionen gik af Sted fra Kartum ved Nilen, havde den 36 Kameler, og da den kom til Nigeren, havde den kun 4 Heste. Store Strækninger af de gennemvandrede Egne passe ypperlig for Kolonisation, og paa de højere liggende Steder er hele Naturen saaledes, at den vil give et rigt Udbytte for Kolonister; men der skal selvfølgelig mange Penge til for at opdyrke Landet. De arabiske Kjøbmænd danne næsten overalt Aristokratiet, og Kjendskab til arabisk er nødvendigt for dem, som rejse i disse Lande, hvor der paa de fleste Steder ikke tidligere har været nogen Evropæer.

Massari gav ellers ikke mange Oplysninger om Naturforholdene i de Lande, som Expeditionen havde gennemrejst. Han sluttede sit Foredrag med atter at tale om Matteucci, og han bad Forsamlingen undskyldte, at Rejsen ikke havde bragt de store videnskabelige Resultater, som man kunde have ønsket. Som Tegn paa sin Sympathi for Matteuccis Minde rejste den talrige Forsamling sig fra Pladserne, og paa Kongressens Udflugt til Murano skete der en Indsamling til et Mindesmærke for den afdøde,

Polarforskningerne i Aaret 1881,

af C. Normann, Kaptajn i Flaaden.

Det Spørgsmaal ligger nær, naar man indlader sig paa at behandle et Aars Polarsager: „Hvorledes have Isforholdene været? Har det været et godt eller et slemt Isaar?“ — Ingen, som har befattet sig med Undersøgelser for hine Egne, vil imidlertid vente at faa Svar, som i ét Ord kan gjælde for hele Polarregionen; thi inden for dette,

ikke ringe Rum hersker der selvfølgelig betydelig Forskjel paa Forholdene. Man kan næppe paavise et eneste Aar, hvor disse have været gode eller slette overalt. 1817, et af de bedste Isaar under Spitzbergen og Østgrønland, var saaledes, for at nævne nogle Exempler, vistnok det værste, man kjender i Davisstrædet og Baffinsbugten;